

Diễn đàn Kinh tế số và Thương mại điện tử

Ngày 15/4/2021, tại Hà Nội, Viện Kinh tế Việt Nam thuộc Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam đã phối hợp với một số cơ quan, đơn vị tổ chức Diễn đàn Kinh tế số và Thương mại điện tử. Tham dự Diễn đàn có đông đảo các nhà khoa học đến từ Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam và các đại biểu đến từ nhiều đơn vị, tổ chức, doanh nghiệp... có liên quan.

Theo các đại biểu, chuyển đổi số, kinh tế số hiện nay đang là xu thế của toàn cầu, là quá trình không thể đảo ngược. Trong bối cảnh Cách mạng Công nghiệp lần thứ tư, đặc biệt khi thế giới chìm trong đại dịch Covid-19, các quốc gia đang đứng trước thời cơ và đồng thời cũng buộc phải thúc đẩy nhanh chuyển đổi số.

Tại Việt Nam, ngày 03/6/2020, Thủ tướng Chính phủ ban hành Quyết định số 749/QĐ-TTg phê duyệt “Chương trình Chuyển đổi số quốc gia đến năm 2025, định hướng đến năm 2030” hướng tới mục tiêu phát triển kinh tế số, nâng cao hiệu quả hoạt động, nâng cao năng lực cạnh tranh của nền kinh tế, mở ra các cơ hội và giải pháp mới cho doanh nghiệp. Nghị quyết Đại hội XII của Đảng đã đặt ra vấn đề về vai trò quan trọng của khoa học công nghệ, điều này được khẳng định rõ hơn trong nghị quyết Đại hội XIII, trong đó có quan điểm phát triển nhanh và bền vững dựa vào khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số là ưu tiên hàng đầu.

Các đại biểu nhận định, chuyển đổi số là tổng hòa của 5 trụ cột: văn hóa, chiến lược kinh doanh số; gắn kết và tối ưu trải nghiệm khách hàng; tối ưu quy trình; công nghệ hóa; phân tích và quản lý dữ liệu. Để quá trình chuyển đổi số thành công,

các doanh nghiệp cần “nghĩ lớn, làm cụ thể, quyết liệt từ việc nhỏ, nâng cao tính đổi mới và tính lan tỏa”. Cùng với đó, các doanh nghiệp cần gắn bó sâu sắc chuyển đổi số với chiến lược phát triển. Đặc biệt, trong một cơ quan/doanh nghiệp, lãnh đạo phải là người tiên phong.

Các ý kiến trao đổi tại Diễn đàn cho thấy, kinh tế số đã định hình lại phương thức kinh doanh ở các phương diện như tạo nhiều lĩnh vực mới; làm “mờ” ranh giới giữa các ngành truyền thống; “thông minh hóa” quy trình sản xuất và “tối ưu hóa” chuỗi giá trị. Bên cạnh đó là sự bùng nổ của thương mại điện tử, dịch vụ thuê ngoài; các nền tảng cho kinh tế chia sẻ... Ở Việt Nam, trong 3 năm gần đây, đa số doanh nghiệp đã nhận thấy cần chuyển đổi số và phải làm để có thể thành công. Trong thời gian bị ảnh hưởng bởi đại dịch Covid-19 vừa qua, khảo sát của Tổng cục Thống kê với 152.000 doanh nghiệp cho thấy, trên 30% doanh nghiệp có đầu tư công nghệ và đặc biệt là công nghệ số, chuyển đổi cách thức vận hành, sản xuất kinh doanh ở mức độ khác nhau...

Chuyển đổi số và thương mại điện tử được dự báo sẽ tiếp tục phát triển mạnh trong năm 2021 và tạo xung lực mới cho tăng trưởng của nền kinh tế. Đồng thời, đây cũng là cơ hội để doanh nghiệp Việt Nam xây dựng những chiến lược kinh doanh mới.

HOÀI PHÚC

Hội thảo “Chuyển đổi số tạp chí khoa học của Việt Nam”

Ngày 15/4/2021, tại Hà Nội, Cục Thông tin Khoa học và Công nghệ Quốc gia thuộc Bộ Khoa học và Công nghệ (KH&CN) tổ chức Hội thảo “Chuyển đổi số tạp chí khoa học của Việt Nam”. Tham dự Hội thảo

có đông đảo đại biểu là lãnh đạo của hơn 100 tạp chí khoa học (TCKH) của các Bộ, ngành, viện nghiên cứu, các trường đại học và hội nghề nghiệp ở Việt Nam.

Những năm gần đây, cùng với sự phát triển của công nghệ số, mô hình xuất bản của các TCKH đang dần biến đổi, xuất hiện những nền tảng xuất bản tạp chí điện tử. Hầu hết các TCKH hàng đầu trên thế giới đều được xuất bản và phổ biến ở dạng điện tử (dạng số). Vì vậy, chuyển đổi số hiện đang là yêu cầu cấp thiết đối với các TCKH của Việt Nam. Cục Thông tin KH&CN Quốc gia đã xây dựng một hạ tầng số cơ bản cho tạp chí KH&CN Việt Nam thông qua hệ thống Tạp chí khoa học Việt Nam trực tuyến (Vietnam Journals Online - VJOL). Đây là nền tảng số cho phép tổng hợp lưu giữ, giới thiệu thông tin về các bài báo khoa học đã được xuất bản trên giấy của các TCKH tự nguyện tham gia và cung cấp nội dung thông tin của tạp chí trên website VJOL, qua đó giúp các đơn vị triển khai chuyển đổi số, đơn giản hóa và chuyên nghiệp hóa quá trình biên tập, xuất bản tạp chí trên môi trường xuất bản trực tuyến. Hội thảo là bước khởi động để kịp thời hành động và thực hiện thành công chuyển đổi số hệ thống TCKH Việt Nam trong thời gian sớm nhất.

Các báo cáo tham luận tập trung vào các vấn đề liên quan đến chủ đề của Hội thảo như: Công cụ tăng cường ảnh hưởng của các TCKH Việt Nam (VJOL); Xu thế xuất bản TCKH trên thế giới; Tính cấp thiết của xây dựng chỉ số Vietnam Citation Index (VCI) và nâng cao chất lượng các TCKH của Việt Nam; Quản trị chất lượng và thương hiệu TCKH Việt Nam thông qua chuyển đổi số; Giới thiệu xuất bản trên vjol.info.vn qua một số kết quả hoạt động phiên bản điện tử của Tạp chí *Khoa học xã hội Việt Nam* và Tạp chí *Nghiên cứu Tôn giáo*.

Tại Hội thảo, các đại biểu lắng nghe những ý kiến, chia sẻ kinh nghiệm của các chuyên gia về định hướng, xu thế xuất bản cũng như cách tiếp cận và ứng dụng chuyển đổi số. Theo các đại biểu, TCKH của Việt Nam tuy nhiều về số lượng song chất lượng còn khá hạn chế so với khu vực và thế giới. Tỷ lệ TCKH Việt Nam trực tuyến còn thấp, ứng dụng mã DOI và việc đánh giá xếp hạng tạp chí còn hạn chế. Vì thế, chuyển đổi số cần thêm chế tài, bộ tiêu chí nhằm xếp hạng, đánh giá chất lượng TCKH và nâng cao thương hiệu cho TCKH của Việt Nam. Khảo sát của Cục Thông tin KH&CN Quốc gia cho thấy, trong tổng số 155 tạp chí, có 102 tạp chí xuất bản dạng giấy (chiếm 66%), 52 tạp chí xuất bản cả trên giấy và điện tử (chiếm 33%) và chỉ có 1 tạp chí xuất bản dạng điện tử. Bên cạnh đó chỉ có khoảng 27% tạp chí sử dụng mã định danh DOI cho các bài báo được xuất bản điện tử. Như vậy, các TCKH của Việt Nam vẫn chủ yếu được xuất bản theo phương thức truyền thống trên giấy, chưa được xuất bản trên nền tảng xuất bản điện tử chuyên dụng, phù hợp với yêu cầu tạp chí điện tử/tạp chí số.

Các đại biểu nhấn mạnh tầm quan trọng và sự cấp thiết của vấn đề chuyển đổi số đối với những người làm thông tin KH&CN nói chung, tạp chí nói riêng cũng như ý nghĩa to lớn của việc xây dựng và duy trì trang VJOL trong việc phổ biến thành tựu nghiên cứu và phát triển của Việt Nam cho cộng đồng thế giới. Các đại biểu cho rằng, việc tham gia xuất bản trực tuyến là cần thiết, là bước đầu để có thể vào được danh mục ACI, VCI, tiến tới vào danh mục Scopus, Web of Science. Qua đó, các đại biểu bày tỏ mong muốn các TCKH cần nỗ lực, tích cực và chủ động hơn trong việc đưa tạp chí kịp thời lên VJOL để chia sẻ thông tin với bạn đọc.

TA.